UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2017/1226 VAN DE RAAD

van 30 juni 2017

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) 2016/544 tot goedkeuring van het macro-economische aanpassingsprogramma voor Griekenland (2015/1411)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 472/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende de versterking van het economische en budgettaire toezicht op lidstaten in de eurozone die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit ([1]), en met name artikel 7, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 16 juli 2015 verzocht de Raad van gouverneurs van het Europees stabiliteitsmechanisme („ESM") de Commissie om, in samenspraak met de Europese Centrale Bank („ECB"), het ESM, de Griekse autoriteiten en, waar nodig, het Internationaal Monetair Fonds („IMF"), een macro-economisch aanpassingsprogramma voor Griekenland overeen te komen in de vorm van een lening. Het programma werd uitgewerkt volgens de procedure van artikel 7, lid 1, van Verordening (EU) nr. 472/2013. Op 11 augustus 2015 bereikten die instellingen op technisch niveau met de Griekse regering een akkoord over een macro-economisch aanpassingsprogramma („het programma"). Het programma werd door de Raad vastgesteld door middel van een uitvoeringsbesluit op basis van een voorstel van de Commissie ([2]).

(2) Na dat akkoord stelde Griekenland een omvattend beleidspakket vast, dat moet worden uitgevoerd in het kader van een macro-economisch aanpassingsprogramma van het ESM van drie jaar, dat zou lopen over de periode van het derde kwartaal van 2015 tot het derde kwartaal van 2018.

(3) Dit omvattende beleidspakket, dat is vastgelegd in het ESM Memorandum of Understanding over specifieke voorwaarden voor het economisch beleid („het Memorandum of Understanding") van 19 augustus 2015, zet in op het herstel van het vertrouwen van de financiële markten, het opnieuw komen tot gezonde macro-economische evenwichten en moet de economie weer op een duurzaam groeipad brengen. Het berust op vier pijlers: het herstel van de budgettaire houdbaarheid, het veiligstellen van de financiële stabiliteit, het versterken van het concurrentievermogen en de groei, en de modernisering van de overheid en de overheidsdiensten.

(4) Nadat de eerste evaluatie van het programma werd afgerond en na de verklaring van de Eurogroep van 25 mei 2016, na de positieve beoordeling door de Commissie en de ECB van de uitvoering van het programma en na de goedkeuring van het ESM, ondertekenden Griekenland en de Commissie namens het ESM op 16 juni 2016 een Supplementary Memorandum of Understanding. Het Supplementary Memorandum of Understanding is een aanpassing van de beleidsvoorwaarden die in het Memorandum of Understanding zijn vastgesteld, om rekening te houden met de vorderingen die bij de uitvoering van het programma zijn gemaakt.

(5) De Eurogroep bezag op 25 mei 2016 ook de houdbaarheid van de Griekse schuld. Er werd overeenstemming bereikt over een pakket schuldmaatregelen die geleidelijk moeten worden ingevoerd, naargelang dat nodig is om te voldoen aan de overeengekomen benchmark voor brutofinancieringsbehoeften. De Eurogroep kwam overeen dat de eerste reeks maatregelen op korte termijn zou worden uitgevoerd, dat wil zeggen na de afronding van de eerste evaluatie en tot het einde van het programma. Op 23 januari 2017 namen de Raad van gouverneurs van het ESM en de Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit de regels aan voor de uitvoering van de reeks schuldverlichtingsmaatregelen op korte termijn voor Griekenland, waarvan de uitvoering begonnen is. De Eurogroep van 25 mei 2016 kwam ook overeen dat er na de geslaagde uitvoering van het programma tegen midden 2018 de uitvoering van een mogelijke tweede reeks maatregelen wordt verwacht indien dat nodig is om aan de overeengekomen benchmarks voor de houdbaarheid van de schuld te voldoen.

(6) De Eurogroep toonde zich op 25 mei 2016 ingenomen met de plannen van het bestuur van het IMF om het College van bewindvoerders van het IMF aan te bevelen een financiële regeling voor Griekenland goed te keuren. De Eurogroep bevestigde dat standpunt op 5 december 2016 en beklemtoonde ook dat er gedeelde voorwaarden

([1]) PB L 140 van 27.5.2013, blz. 1.
([2]) Uitvoeringsbesluit (EU) 2016/544 van de Raad van 15 februari 2016 tot goedkeuring van het macro-economische aanpassingsprogramma voor Griekenland (2015/1411) (PB L 91 van 7.4.2016, blz. 27).

nodig zijn waarover door alle instellingen en Griekenland overeenstemming is bereikt. De Eurogroep riep op 5 december 2016 de instellingen en Griekenland ook op om snel de onderhandelingen te hervatten om tot een akkoord op technisch niveau te komen (zo snel als mogelijk, op basis van dergelijke gedeelde voorwaarden), en gaf de Eurogroepwerkgroep de bevoegdheid om dat akkoord op technisch niveau te beoordelen. Die voorwaarden behelzen dat nu wetgeving wordt aangenomen voor een begrotingspakket om op middellange termijn een primair overschot van 3,5 % van het bbp te helpen verzekeren.

(7) De Griekse economie heeft blijk gegeven van een hoge mate van schokbestendigheid tegen het klimaat van grote onzekerheid en de ingevoerde controles op het kapitaalverkeer: in 2015 is het bbp met slechts 0,2 % gekrompen. In 2016 stagneerde de Griekse economie, omdat de prille groei in de particuliere consumptie werd tenietgedaan door een daling van zowel de overheidsconsumptie als de netto-uitvoer. Volgens de voorjaarsprognoses 2017 van de Commissie groeit de Griekse economie in 2017 en 2018 met 2,1 % respectievelijk 2,5 %, onder invloed van toenemend economisch vertrouwen dat investeringen en consumptie ondersteunt.

(8) Volgens die prognoses zou de schuldquote 179,0 % belopen in 2016, 178,8 % in 2017, 174,6 % in 2018 en 165,2 % in 2019. De schuldquote zou dus vanaf 2017 op een neerwaarts traject komen. Griekenland realiseerde primaire overschotten van 0,5 % van het bbp in 2015 en 4,2 % van het bbp in 2016, wat beter is dan de programmastreefcijfers van – 0,25 % van het bbp respectievelijk 0,5 % van het bbp. De Griekse autoriteiten moeten een begrotingstraject volgen dat is gebaseerd op doelstellingen voor het primaire overschot van 1,75 % van het bbp in 2017 en 3,5 % van het bbp in 2018 en op middellange termijn. Het traject van de begrotingsdoelstellingen spoort met de verwachte groeipercentages van de Griekse economie, nu zij herstelt van de diepste recessie die zij ooit doormaakte.

(9) In het licht van de bijgestelde prognoses van de diensten van de Commissie en van de resultaten van de tweede evaluatie die door de Commissie is verricht, moet het bestaande programma, in samenspraak met de ECB en, waar nodig, het IMF, worden geactualiseerd, om rekening te houden met de hervormingen die de Griekse autoriteiten tegen het einde van het eerste kwartaal van 2017 hebben uitgevoerd. Op basis daarvan moet in de aangepaste voorwaarden worden toegelicht welke beleidsmaatregelen nodig zijn voor de geslaagde uitvoering van het programma in de toekomst, met als doel de Griekse economie opnieuw duurzaam te doen groeien. Het is dus passend om Uitvoeringsbesluit (EU) 2016/544 van de Raad te wijzigen.

(10) Alle vormen van financiële bijstand aan Griekenland die bedoeld zijn om het land te helpen de beleidsmaatregelen overeenkomstig het programma verder uit te voeren, moeten in overeenstemming zijn met de wetgeving en het beleid van de Unie, en met name met het kader voor economische governance van de Unie en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie („het Handvest"). In zoverre een maatregel die in het macro-economische aanpassingsprogramma is overwogen, de uitoefening van de in het Handvest erkende rechten en vrijheden beperkt, voldoen die beperkingen aan artikel 52, lid 1, daarvan. Alle maatregelen ter ondersteuning van financiële instellingen moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met de mededingingsregels van de Unie. De Commissie moet ervoor zorgen dat maatregelen die in het kader van de gevraagde financiële bijstand van het ESM in een Memorandum of Understanding worden neergelegd, volledig in overeenstemming zijn met dit besluit,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 2 van Uitvoeringsbesluit (EU) 2016/544 van de Raad wordt vervangen door:

„*Artikel 2*

1. Griekenland zet de begrotingsconsolidatie voort door middel van hoogwaardige permanente maatregelen en beperkt tegelijkertijd de gevolgen van deze maatregelen voor kwetsbare groepen zo veel mogelijk. De Griekse autoriteiten verbinden zich ertoe de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te waarborgen en op middellange termijn aanzienlijke en houdbare primaire overschotten te behalen, die de schuldquote gestaag zullen doen dalen. Griekenland volgt dan ook een begrotingstraject dat is gebaseerd op doelstellingen voor het primaire overschot van 1,75 % van het bbp in 2017 en 3,5 % van het bbp in 2018 en op middellange termijn. De Griekse autoriteiten verbinden zich ertoe tegen 2018 verdere structurele maatregelen te nemen die 0,3 % van het bbp opbrengen, teneinde het beoogde traject voor het primaire overschot veilig te stellen. De maatregelen om die doelstellingen voor het primaire overschot te bereiken, en die in het kader van de tweede evaluatie zijn overeengekomen, zijn onder meer: het stroomlijnen van sociale uitkeringen en de afschaffing van belastinguitgaven op basis van de aanbevelingen van de Social Welfare Review van de Wereldbank; het rationaliseren van de uitgaven voor gezondheidszorg door het toepassingsgebied van het raamwerk voor budgetfinanciering te verbreden en de plafonds voor terugvordering te verlagen; de invoering van een belasting op de kortetermijnverhuring van toeristische accommodatie, en het rationaliseren van bepaalde prestatieprikkels en toelagen in de overheidssector.

2. Om de begroting weer in evenwicht te brengen met meer beleidsmaatregelen die groeivriendelijk zijn en tot een billijke verdeling leiden, terwijl wordt verzekerd dat de begrotingsdoelstellingen op middellange termijn worden gehaald, nemen de Griekse autoriteiten de volgende maatregelen in wetgeving op:

i) vaststelling van een begrotingsstrategie op middellange termijn voor 2018-2021 in overeenstemming met de overeengekomen doelstellingen op middellange termijn, die moeten worden bereikt zonder maatregelen die funest zijn voor de groei;

ii) uitvoering van een pensioenhervorming die een nettobesparing oplevert van 1 % van het bbp in 2019-2022, en een uit te voeren hervorming van de personenbelasting die een nettobesparing oplevert van 1 % van het bbp in 2020, 2021 en 2022;

iii) vaststeling van een fiscaal pakket dat groei bevordert, dat in nettotermen overeenstemt met de opbrengst van de hervorming van de personenbelasting en dat het volgende omvat: i) een verlaging van de tarieven van de personenbelasting en de solidariteitsheffing met een begrotingsimpact op middellange termijn van 0,8 % van het bbp; ii) een verlaging van de tarieven van de vennootschapsbelasting met een begrotingsimpact op middellange termijn van 0,1 % van het bbp, en iii) een verlaging van de onroerendzaakbelasting (ENFIA) met een impact van 0,1 % van het bbp;

iv) vaststelling van een gericht uitgavenpakket dat in nettotermen overeenstemt met de opbrengst van de pensioenhervorming en dat is samengesteld uit: i) een verhoging van de uitgaven voor gerichte sociale uitkeringen (woonsubsidie; kinderbijslagen, schoolmaaltijden, voor- en vroegschoolse zorg en educatie, inkomensafhankelijke verlaging van de eigen bijdrage in de zorg) van 0,7 % van het bbp; ii) investeringen in kwalitatief hoogwaardige publieke infrastructuur van 0,15 % van het bbp, en iii) actieve arbeidsmarktbeleidsmaatregelen van 0,15 % van het bbp;

v) uitvoering van maatregelen op het gebied van personenbelasting in 2019, indien volgens een toekomstgerichte beoordeling in het kader van de laatste evaluatie van het programma een versnelde uitvoering nodig is om de overeengekomen begrotingsdoelstelling van een primair overschot van 3,5 % van het bbp in 2019 te halen, wat moet gebeuren zonder maatregelen die nadelig zijn voor de groei;

vi) uitvoering van het expansieve pakket vanaf 2019, afhankelijk van een beoordeling en een akkoord in de laatste evaluatie van het programma, volgens een transparante procedure, waarbij het uit te voeren bedrag overeenstemt met het bedrag dat de instellingen volgens de projecties meer moeten betalen ten opzichte van de overeengekomen doelstellingen op middellange termijn om te verzekeren dat deze worden gehaald.

3. De Griekse autoriteiten voltooien het kader dat nodig is om de Onafhankelijke Autoriteit van overheidsinkomsten volledig op te richten en operationeel te maken. Zij nemen verdere maatregelen om de naleving van de belastingwetgeving te verbeteren, onder meer wetgeving om het gebruik van elektronische betalingen te bevorderen en te faciliteren. De maatregelen om de strijd tegen belastingontwijking op te voeren, hebben onder meer als doel het model van samenwerking tussen het gerecht en de belastingdiensten te verbeteren.

4. De Griekse autoriteiten nemen maatregelen om het begrotingsproces en het beheer van de overheidsfinanciën verder te versterken. Zij zorgen ervoor dat de nationale wetgeving volledig in overeenstemming is met het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie (begrotingspact). De Griekse autoriteiten presenteren ook een actieplan op middellange termijn om ervoor te zorgen dat betalingen gebeuren overeenkomstig Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad (*). Zij versterken het kader voor overheidsopdrachten, onder meer door centrale aanbesteding aan te moedigen.

5. De Griekse autoriteiten voeren de nieuwe wettelijke bepalingen van de omvattende pensioenhervorming van 2016 volledig uit. Om de publieke gezondheidsuitgaven te rationaliseren, nemen de Griekse autoriteiten structurele maatregelen die zijn toegespitst op meer efficiëntie, waaronder budgetfinanciering (plafond voor terugvordering) zodat die ook geldt voor posten die voordien niet voor terugvordering in aanmerking kwamen. Zij publiceren een bijgewerkte prijslijst om de farmaceutische prijzen te verlagen, werken op regelmatige basis de positieve en de negatieve lijst bij en publiceren die, en nemen verdere maatregelen aan om generieke geneesmiddelen meer ingang te doen vinden.

6. De Griekse autoriteiten zorgen voor de vlotte uitrol en uitvoering van de nieuwe regeling inzake het sociaal solidariteitsinkomen (KEA). Zij voeren een grote hervorming van het stelsel van sociale uitkeringen door, op basis van de desbetreffende aanbevelingen van de Social Welfare Review van de Wereldbank. Die hervorming heeft als doel het stroomlijnen van het stelsel en een betere afstemming op de behoeften van de meest kwetsbaren, onder meer door middelen om te buigen naar de financiering van de landelijke uitrol van de nieuwe regeling inzake het sociaal solidariteitsinkomen.

7. Om de financiële stabiliteit veilig te stellen, publiceren de Griekse autoriteiten een routekaart voor de versoepeling van de controles op het kapitaalverkeer, waarbij onnodige vertragingen worden voorkomen zonder dat de financiële stabiliteit in het gedrang komt. Zij beoordelen de belemmeringen voor de secundaire markt voor oninbare leningen die zijn vastgesteld in het verslag over de evaluatie van de uitvoering van wet 4354/2015, en

pakken die aan, teneinde het vergunningsproces voor beheerders van oninbare leningen te stroomlijnen. De Griekse autoriteiten stellen een regeling vast voor de buitengerechtelijke sanering van oninbare leningen en zorgen ervoor dat die vlot wordt uitgevoerd, waardoor zowel grote als kleinere debiteurs met een schuld boven de minimumdrempel aan het mechanisme kunnen deelnemen, en waarbij alle elementen van schuld, met inbegrip van particuliere en publieke schuld maar met uitzondering van socialezekerheidsbijdragen en bronbelastingen, aan het mechanisme van schuldherstructurering zijn onderworpen. De Griekse autoriteiten moderniseren ook het insolventiekader voor ondernemingen, met een belangrijke klemtoon op de rol van de insolventiebeheerders, en zorgen ervoor dat dit doeltreffend wordt uitgevoerd. De Griekse autoriteiten evalueren het wetboek van burgerlijk procesrecht, teneinde het in overeenstemming te brengen met de beste praktijken van de Unie.

8. Om groei, concurrentievermogen en investeringen te bevorderen, blijven de Griekse autoriteiten een breed scala van hervormingen van de productmarkten uittekenen en uitvoeren. Het doel van deze hervormingen is het bereiken van de beste praktijken van de Unie. De hervormingen omvatten het volgende: verdere uitvoering van de aanbevelingen van de OESO-toolkit om belemmeringen voor de concurrentie in een breed scala van sectoren uit de weg te ruimen; hervormingen om de vergunningsprocedures voor het doen van investeringen te liberaliseren en de administratieve rompslomp bij het starten van een onderneming te verminderen; verdere stappen in de liberalisering van gereglementeerde beroepen; hervormingen om het kader voor landgebruik te moderniseren, met inbegrip van ruimtelijke ordening en kadaster, en maatregelen om de sectoren water en vervoer beter te doen werken.

9. Met betrekking tot de arbeidsmarkten neemt Griekenland wetgeving aan om te verduidelijken dat de caohervormingen van 2011 worden verlengd tot het einde van het programma. De Griekse autoriteiten vervangen het huidige administratieve kader voor collectief ontslag door een aanmeldingsprocedure van ten hoogste drie maanden zonder voorafgaande goedkeuring en wijzigen de wetgeving inzake vakbondsacties. De Griekse autoriteiten nemen ook verdere stappen om zwartwerk te bestrijden, het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding te versterken en het driejarig actieplan inzake onderwijs uit te voeren.

10. De Griekse autoriteiten gaan door met de uitvoering van ingrijpende hervormingen in de energiemarkten, zodat deze aansluiten bij Uniewetgeving en -beleid en moderner en concurrerender worden, monopolierentes en ondoelmatigheden worden afgebouwd, innovatie wordt bevorderd, hernieuwbare energiebronnen en gas meer ingang vinden, en zorgen ervoor dat het de consument is die van al die veranderingen profiteert. Om in de elektriciteitsmarkt het marktaandeel van de historische leverancier tot de overeengekomen doelstellingen te brengen, gaan de Griekse autoriteiten door met de uitvoering van elektriciteitsveilingen en stellen zij onvoorwaardelijke structurele maatregelen voor om een deel van de opwekkingscapaciteit van de historische leverancier af te stoten, overeenkomstig de desbetreffende besluiten van de Commissie die werden bevestigd door het Gerecht (**). De Griekse autoriteiten zetten ook het proces voort dat leidt tot de volledige scheiding van eigendom tussen de transmissiesysteembeheerder en de historische leverancier, zetten de uitvoering voort van de hervorming van de stimulansen voor hernieuwbare energie en zorgen ervoor dat de andere markthervormingen tijdig worden uitgevoerd. In de gasmarkt leidt de verdere uitvoering van de bestaande hervormingen er onder meer toe dat alle afnemers zoals gepland tegen 2018 volledig in aanmerking komen om van leverancier te veranderen. De Griekse autoriteiten nemen verdere maatregelen om de overblijvende belemmeringen voor daadwerkelijke concurrentie in de groothandels- en de detailhandelsgasmarkt uit de weg te ruimen en interconnecties, alsook de diversificatie van de bevoorradingsbronnen te bevorderen.

11. De Griekse autoriteiten gaan door met het uitvoeren van een ambitieus privatiseringsprogramma en van beleidsmaatregelen die investeringen ondersteunen. De Griekse autoriteiten verbinden zich ertoe om het privatiseringsproces te faciliteren en alle noodzakelijke overheidsmaatregelen te nemen om tenders succesvol te laten verlopen. In dat verband ronden de Griekse autoriteiten alle noodzakelijke maatregelen af die op kwartaalbasis zijn overeengekomen tussen het Hellenic Republic Asset Development Fund (HRADF), de instellingen en de Griekse regering. De lijst van uitstaande regeringsmaatregelen is door de raad van gouverneurs van het HRDAF goedgekeurd. Na de oprichting van de Hellenic Corporation of Assets and Participations (HCAP), die waardevolle Griekse activa in haar bezit heeft, zorgen de Griekse autoriteiten ervoor dat het bestuur en het reglement van orde van de HCAP voldoen aan internationale normen en beste praktijken, waaronder de OESO-richtsnoeren voor corporate governance in overheidsbedrijven. De algemene doelstelling van de HCAP is het beheer van waardevolle Griekse activa en het beschermen, creëren en uiteindelijk maximaliseren van de waarde daarvan, die zij te gelde zal maken via privatiseringen en andere methoden.

12. Een moderne overheid en overheidsadministratie blijven een sleutelprioriteit van het programma. De Griekse autoriteiten besteden bijzondere aandacht aan de uitvoering van de reeds in het kader van het programma genomen maatregelen om de overheidssector efficiënter te maken in het leveren van essentiële collectieve goederen en diensten, met speciale aandacht voor de aanwerving en depolitisering van managers, prestatiebeoordelingen en mobiliteit. Er worden maatregelen genomen om het gerecht doeltreffender te maken, onder meer door de uitvoering van elektronische veilingen mogelijk te maken en de strijd tegen corruptie op te voeren. De institutionele en operationele onafhankelijkheid van cruciale instellingen, zoals de dienst ontvangsten en het bureau voor de statistiek (Elstat) wordt versterkt door verdere uitvoering van hervormingen die reeds zijn vastgesteld.

(*) Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1).

(**) Arrest van 15 december 2016, DEI/Commissie, T-169/08 RENV, ECLI:EU:T:2016:733 en arrest van 15 december 2016, DEI/Commissie, T-421/09 RENV, ECLI:EU:T:2016:748.”.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Helleense Republiek.

Gedaan te Brussel, 30 juni 2017.

Voor de Raad
De voorzitter
H. DALLI